

לשוננו לעם

עורכים: ע' איתן ומ' מדן

כרך ל, תשלי"ט

האקדמיה ללשון העברית
מוגן בזכויות יוצרים

לעניין עשרות

במאמרי "עשרות" (קונטרס רצ"א) הבאתי עניין שקרות-שקרות והזכרתי אף מה שמביא אבן-שושן במילונו משמו של אבן-גבירול. והעירני ד"ר דב ירדן, כי טעות היא, והמובאה היא ליצחק אבן-כלפון, וכבר כללו ירדן במפתח השירים הזרים והמפוקפקים במהדורת ביאליק רבניצקי, במבוא לשירי החול לרשב"ג במהדורתו (עמ' טו).

וכן הוא מזכיר דוגמת שימוש של שלום עליכם:
 "דער זיידע אַנשעל האָט זיך אַזש דעם קאָפּ פּערדרעהט פּון אַזאַ
 עשרות" (לשנה טובה, מהדורת פאָלקספּאָנד 19, עמ' 178).
 ולשון תרגומו של דב ירדן (בספרו "סיפורים חדשים", עמ' 476:
 מַעְשָׂרוֹת כּוֹזֵאת הִיָּה לֵב זִקְנֵי אֲנֶשֶׁל סַחְרָר".
 והריני מחזיק לו טובה על הערוותיו. ולעניין שלום עליכם
 אומר, כי בבואי לבדוק דרכו בלשון אמצה גם שימוש זה.

יעקב גויטע

עוד לעניין עשרות

הצורה עֶשְׂרוֹת ש"בפיהם של יהודים בכמה גלילות
 בדרומה של גאליציה ובאוקראינה" (כפי שמוסר פרופ' דב סדן
 במאמרו ב"לשוננו לעם" רצ"א, עמ' 8) מצויה גם בלשון

המדוברת בפני יהודי לוב, וכן מצוי משקל זה במלה
עֲנִיּוֹת. על "דל גאה" אומרים "אלגיאנות ואלעניות".

אף מן השם שְׁנָאָה מצויה בלשון הדיבור של יהודי לוב
המלה שְׁנִיּוֹת (=שְׁנָאוֹת), וממנה נגזר התואר "שְׁנִיּוֹתִי"
(בהטעמת מלעיל), המוסב על אדם שהוא שֹׁנֵא הבריות ורחוק
מלהיות "איש רעים להתרועע". וכן מצוי גם השם טְמִיּוֹת
(=טְמָאוֹת) בצד השם טְמָאָה.

ומכאן נראה, שהמשקל פְּעֻלוֹת מצוי בדיבורם של קיבוצי
יהודי בתפוצות שונות גם באותם שרשים, שאיננו מצוי בהם
בעברית התקנית. וסדנא דארעא בכגון זה חד הוא¹.

1. [ולעניין עשרות בלשון יהודי מרוקו ר' במאמרו של מ'
בר-אשר, "לשוננו" כרך מב, עמ' 179, 184].

יוסף בן-נון

אלחוט

לציון העברת אותות או מידע בגלים אלקטרו־מגנטיים
משתמשים במלה "רדיו". אלה "גלי רדיו" (radio-waves),
תדירותם "תְּדֻר־רדיו" (radio frequency).
המלה radio ברוב הלשונות משמשת כעין קידומת: radio
.communications, radionavigation